

ФОНДАЦИЯ ЗА ДОСТЪП ДО ПРАВА – ФАР

БЮЛЕТИН 2/2022

Скъпи читатели,

Изминаха още четири месеца на интензивна работа в сферата на бежанското и миграционното право. Войната в Украйна поставя на изпитание достъпа до основни права на бежанците в България – как временната закрила се съотнася към правото на международна закрила, каква е

правната квалификация на бягащите от военна мобилизация руски граждани. Не стихват и другите огнища на човешка несигурност в световен мащаб, а достъпът до територията и до процедурата за предоставяне на убежище са силно затруднени. Затова повишаването на знанието в сферата на бежанското право става все по-належащо. Екипът на ФАР не спираме да организираме обучения и да споделяме своите знания и практически опит. Желаем да продължим да създаваме и укрепваме общност от съмишленици и професионалисти. България има нужда от обединено и силно със своето знание гражданско общество. Успоредно с това, вярваме и в силата на информационното овластяване на бежанците и мигрантите, за да могат те да търсят и защитават правата си.

Във ФАР влягаме любов във всичко, което правим – благодаря Ви за възможността да споделим и умножим светлината на ФАР чрез този бюлетин!

До скорошни срещи през 2023 година, когато ФАР ще отбележи своята 10-та годишнина!

Валерия Иларева, ръководител на Фондация за достъп до права – ФАР

Октомври 2022 г.

Актуално

ФАР вече предоставя правни услуги в Добрич, Варна, Бургас, Пловдив и София.

Това са ключови локации, в които се наблюдава концентрация на украински бежанци. Там екипите ни подкрепят лица и семейства в различните предизвикателства, сред които: достъп до здравни услуги, достъп до социални и финансови помощи за различни уязвими групи, достъп до образование и грижа за децата, подкрепа при намиране на жилище и работа и други. От септември 2022г. ФАР откри и гореща телефонна линия,

отворена всеки работен ден от 9 до 18 часа на телефон 02 879 32 80.

Освен това, винаги и навсякъде, където има интернет покритие, всеки може да подаде и онлайн заявка за правна помощ на своя език чрез модула „Поискай помощ“ на платформата Migrantlife.Bg. Наш адвокат и преводач се свързват с подалия заявката в кратък срок.

Предстоящо от ФАР

Онлайн обучение за адвокати по бежанско право с акцент върху временната закрила и идентифицирането на случаите на трафик на хора

Презентиращи

АДВ. ВАЛЕРИЯ ИЛАРЕВА, Д-Р МАРИЯ ШИШЕВА,
АДВ. МАГДАЛЕНА МИТЕВА, РОСИЦА АТАНАСОВА,
АДВ. ВАЛЕРИ ПЕТКОВ, АДВ. ДЕСИСЛАВА
АРГИРОВА, АДВ. КАЛОЯН СТОЯНОВ

На 27-28 октомври от 9:00 до 13:00 ч. ще се проведе онлайн **Обучение за адвокати по бежанско право с акцент върху временната закрила и идентифицирането на случаите на трафик на хора** на следните теми:

- Видове закрила и критерии за предоставянето ѝ; статут на бежанец и хуманитарен статут.
 - Теория и практика при временната и международната закрила.
 - Теория и практика при идентификация и рисковете за трафик на хора пред бежанците и мигрантите.
 - Права на жертвите на трафик на хора и възможности за уреждане на пребиваването.
- Етични, психологически и логистични аспекти при предоставянето на правна помощ на бежанци.

[Необходима е предварителна регистрация, за да получите Zoom линк.](#)

[Повече за обучението можете да прочетете тук.](#)

Бежанско право

Серия спечелени дела за достъп на украинските бежанци до убежище в България

С радост споделяме с Вас за успехите в действията ни по защита на правото на украинските бежанци на международна закрила в България. С три окончателни Решения: от 29.07.2022 г. на Административен съд – Варна, от 09.09.2022 г. и от 29.09.2022 г. на Административен съд – София град, е постановено, че прекратяването на производството за предоставяне на международна закрила на украински граждани противоречи на Директивата за временната закрила, както и на Закона за убежището и бежанците.

[Прочетете повече тук.](#)

Информация за развитие по делата за достъпа до правото на убежище на украинските бежанци в България "Давид и Голиат"

Освен обжалване на индивидуални административни актове, Фондация за достъп до права – ФАР, подкрепена в оспорването и от други граждански организации, обжалва и общи административни актове на председателя на Държавната агенция за бежанците и на Министерски съвет.

[Повече за решението на Върховния административен съд от 07.07.2022 г., както и за развитието на останалите дела, можете да прочетете тук.](#)

Благодарим на всички за подкрепата!

Становище на Фондация за достъп до права относно правото на руски граждани, подлежащи на мобилизация, да търсят международна закрила в България

От Фондация за достъп до права – ФАР изразяваме загриженост, че след обявяването на частичната военна мобилизация в Русия, редица влиятелни гласове в публичното пространство призовават да не бъдат допускани в България руски граждани, които бягат от участие във военните действия.

Признаването на статут на бежанец зависи единствено от ясно разписаните и обвързващи критерии на бежанското право. Тези критерии са изчерпателни и не се допуска разграничение или дискриминация на търсещите убежище. С това становище целим да осветлим правните стандарти, относими към случаите на руските граждани, които подлежат на мобилизация и търсят международна закрила в България.

[Пълния текст на становището можете да прочете тук.](#)

Съдът на ЕС: Правото на ЕС не допуска отнемане на международна закрила въз основа на немотивирани становища, свързани с националната сигурност

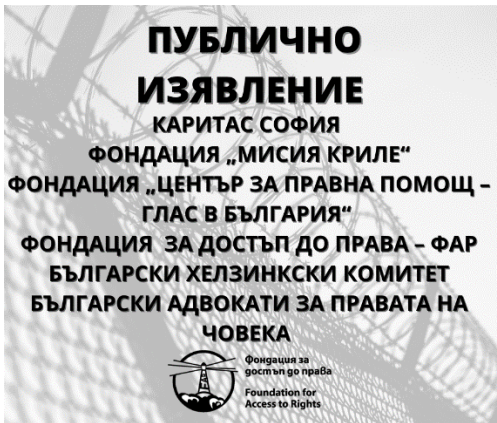

Решението на СЕС по дело C-159/21 е от ключово значение за промяна на административната и съдебна практика в България, която приема, че становището на специализирания орган Държавна агенция "Национална сигурност" (ДАНС) има обвързваща сила.

Засегнатото лице следва да има достъп до мотивите за становището на ДАНС, за да подготви ефективна защита, и както Държавната агенция за бежанците и

Дирекция „Миграция“, така и съдът трябва да извършат собствена оценка на основанията за негативно становище на ДАНС. Решението на СЕС по дело C-159/21 е обвързващо за компетентните органи в България. [Прочетете за делото и неговото значение за административната и съдебна практика в България тук.](#)

Публично изявление

„Мислих си, колко прекрасни са едни обувки, не може никога да има грозни обувки в този свят, всички обувки са красиви.“

Това са думите на А.Х., гражданин на Афганистан с предоставен хуманитарен статут в България, насилствено отблъснат по особено унизителен начин към територията на Турция на 27-28 април тази година, принуден да ходи бос с кървящи крака в продължение на дни.

[Повече за този показателен случай можете да прочетете в съвместната позиция на Фондация за достъп до права – ФАР, Фондация „Мисия Криле“,](#)

[Фондация „Център за правна помощ – Глас в България“, Български хелзински комитет и Български адвокати за правата на човека.](#)

Описаният случай за пореден път повдига въпроса за необходимостта от належащи нормативни и практически промени, които да създадат напълно законни способности за легален достъп до територия и процедура на хората, които търсят убежище.

ФАР допринася за повишаване на знанието и информираността

Обучителен семинар "Алтернативи на задържането на деца мигранти – към приложение в практиката", Велинград, 8-9 септември 2022

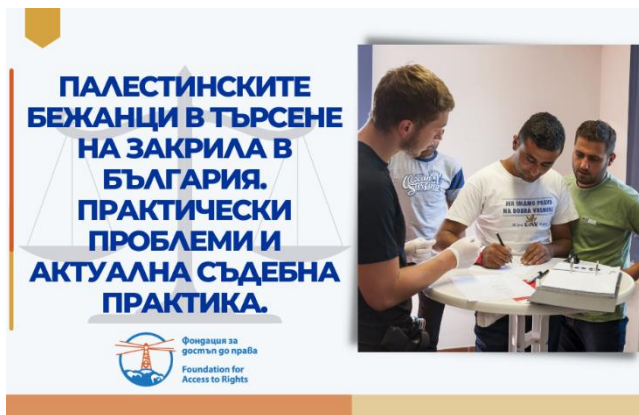
На организирания от ФАР семинар разгледахме:

- нормативните стандарти за грижата за деца мигранти;
- ключова съдебна практика;
- координационните механизми между отговорните институции;
- психологическите аспекти на работата с непридружени деца и алтернативната грижа в България
- настаняването на непридружени деца в приемни семейства.

Сред участниците в обучителния семинар бяха държавни служители, адвокати, представители на

неправителствения сектор и експерти. Събитието е част от проекта "Алтернативи на задържането на деца в защита на техните права в Европа" (CADRE), координиран от International Commission of Jurists и финансиран от Фонда за убежище, миграция и интеграция на Европейския съюз. [Повече за проекта можете да научите тук.](#)

Уебинар: "Палестинските бежанци в търсене на закрила в България. Практически проблеми и актуална съдебна практика", 13 септември 2022г.

Фондация за достъп до права – ФАР проведе уебинар на тема “Палестинските бежанци в търсене на закрила в България. Практически проблеми и актуална съдебна практика”. В рамките на това събитие адв. Валерия Иларева и адв. Магдалена Митева представиха доклада на ФАР [„Практически проблеми в системата на международната закрила в България и приложението на член 1D от Конвенцията от 1951г.“](#). Участниците се запознаха и с най-новото преюдициално запитване, отправено от

Административен съд – София град до Съда на Европейския съюз през август 2022г. по дело, водено от ФАР. Гледайте видео запис от уебинара [ТУК](#).

Кариерно развитие - онлайн среща с юрист-лингвист от Съда на ЕС за възможностите за стаж и работа, 5 септември 2022

Във ФАР обучаването на и работата с млади хора, и подкрепата на тяхното професионално развитие, е неизменна част от дейностите ни. В тази връзка проведохме онлайн събитие на 5 септември 2022 г, посветено на професията юрист-лингвист към Съда на Европейския съюз. Участниците научиха за професията юрист-лингвист към СЕС и каква е тяхната роля при разглеждането на дела, за които езикът на производството е български. Говорител бе Незабравка Възелова, юрист-лингвист в Съда на ЕС.

Информационни сесии на тема образование

През месец август адвокатите на Фондация за достъп до права – ФАР, в партньорство с УНИЦЕФ, посетихме стотици украинци, за да подкрепим процесите на записване в български училища и детски градини на желаещите да се установят в България. След края на сесиите адвокатите на ФАР подкрепиха десетки семейства в записването и интеграция в българската образователна система. Някои от Регионалните управления на образованието вече са получили стотици заявления, много от които вече обработени. Днес, десетки украински деца посещават български училища и детски градини.

Скорошни проекти на ФАР

Правна и финансова помощ за събиране на семейства

Фондация за достъп до права - ФАР предоставя правна и финансова помощ на бежанци в процедурите по събиране на семейството в България.

Същевременно, ФАР провежда мащабно теренно изследване чрез организиране на фокус групи и индивидуални интервюта относно възможността за въвеждане на частно спонсорство за легален достъп до територията и заселване на бежанци, както и относно подобряването на системата за събиране на семейства. Първият доклад по темата можете да прочетете [тук](#) - [„Анализ на правните и](#)

[институционални рамки, които оказват влияние върху възможността за въвеждане на схеми за частно спонсорство в България“](#).

Това са част от дейностите по проекта “Допълнителни пътища към Югоизточна Европа - COMP4SEE”, целящ увеличаване на възможностите за легален прием и ефективна интеграция на търсещи закрила. [Прочетете повече за проекта тук](#).

България като част от Мрежа за достъпна информация

Хората, бягащи от война, конфликт или преследване – пребиваващи или преминаващи през България – имат нуждата от достъпна и надеждна информация, за да имат неограничен достъп до правата си. От септември 2022 г. Фондация за достъп до права – ФАР сключи споразумение с Международния спасителен комитет, където ФАР допринася България да стане част от международната Мрежа за лесно достъпна информация за бежанците. Проектът доразвива опита на ФАР на няколко нива:

- Разширяване на географския му обхват за предоставяне на информация в повече населени места в

страната.

- Разширяване на функциите на Migrantlife.bg
- Създаване на нови онлайн комуникационни канали за двупосочна комуникация
- Създаване на гореща телефонна линия със същата цел.

[Прочетете повече за проекта тук](#).

Изграждане на достъпна мрежа за правна помощ на разселените лица от Украйна в България и превенция и противодействие на трафика на хора

Войната в Украйна увеличи броя на търсещите закрила, като диверсифицира и регионите, в които има голям брой бежанци. Правната рамка, регулираща тяхната ситуация, също се промени: активирането на директивата за временна закрила изправи юристите пред необходимостта да боравят с нова материя. Липсата на навременна и достъпна правна помощ може да застраши допълнително гарантирането на правата на човека. За това целите на проекта са:

- Обучение на нови адвокати.
- Правна помощ от адвокатския екип на ФАР и

психологическа помощ от опитни професионалисти.

- Изграждането на мрежа за взаимопомощ, работеща на базата на общи стандарти.

Специфичният профил на пристигащите предполага необходимостта и от превенция и противодействие чрез информационна кампания и правно съдействие.

Проектът се осъществява с подкрепата на Фонд Активни граждани България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство. [Прочетете повече за проекта тук.](#)

Спешна помощ от Sigrid Rausing Trust

През март 2022 г. Фондация за достъп до права получи спешна безвъзмездна помощ от Sigrid Rausing Trust в отговор на кризата в Украйна. В контекста на безпрецедентно големия брой бежанци от Украйна след войната на 24 февруари 2022 г. безвъзмездната помощ от Sigrid Rausing Trust позволява на ФАР да предоставя правна информация присъствено и чрез онлайн платформата Migrantlife.Bg. С тази подкрепа ФАР продължава да изготвя изключително важни информационни материали, заедно с широко разпространени печатни брошури, които служат и

като основа за информационни сесии, посветени на най-често задаваните от бежанците въпроси. В следващите месеци ФАР ще продължи да използва полученото финансиране за укрепване на капацитета за предоставяне на правна помощ в България, в това число чрез организиране на безплатни обучения за адвокати в цялата страна. [Прочетете повече тук.](#)

„Пътят на лицата без гражданство“ – проект с Европейската мрежа за лицата без гражданство

Фондация за достъп до права – ФАР бе партньор в проекта „Пътувания без гражданство“ на Европейската мрежа за лицата без гражданство (European Network on Statelessness) с организации от още 4 европейски държави. Целта на проекта бе справянето със случаи на липса на гражданство сред деца, родени от лица, търсещи убежище, или мигранти.

В рамките на проект бе оказана правна помощ на 19 семейства, за да могат децата и младежите да получат закрила и гражданство. Иновативният подход на проекта включва и платформа, на която децата и техните родители да разкажат истории си. От ключово значение за реализацията на проекта беше да се вземе предвид мнението на самите мигранти в стратегическите решения относно техните случаи.

[Гледайте видеото **Born Stateless \(Роден без гражданство\)**](#), в което адвокат Валерия Иларева и други експерти споделят своите иновативни предложения за справяне с липсата на гражданство при децата. [Повече за проекта можете да прочетете тук.](#)

ФАР участва в 4-та среща на консорциума от партньори по проекта KIDS4ALLL, която се проведе от 27 до 30 септември в Гърция

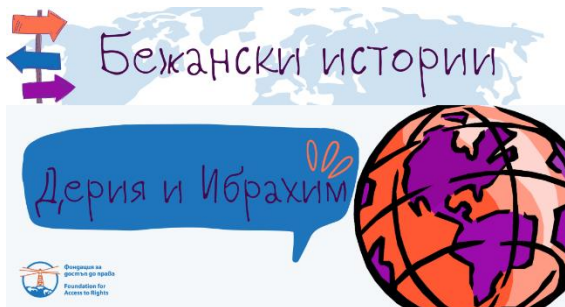

Представителите на ФАР, Валерия Иларева, Анна Великова и Калина Славова, участваха в дискусии и обменяха опит, по повод предизвикателствата по следващите етапи на проекта.

В предстоящите месеци ще бъдат организирани тренинги на ученици и обучители в страните партньорки. Обученията ще се водят по Наръчника на KIDS4ALLL, в изготвянето на който ФАР е сред основните редактори.

Вдъхновени и мотивирани, продължаваме работата си в посока приобщаване на всички деца. [Повече за KIDS4ALLL можете да прочетете тук.](#)

Мигрантски истории

Трудно е човек да си представи ежедневието на семейство с две малки деца в ивицата Газа. Как се оцелява без електричество и вода, която да е годна за пиене, при липса на нормално препитание и работа? На територия, на която не се знае дали няма да паднат шрапнели в дома ти? Какво бъдеще могат да имат тези деца в Газа?

В търсене на отговор на тези въпроси се впуснахме в разговор с Ибрахим и Дерия*. Те са палестински бежанци и заедно с тяхната дъщеричка идват в България от ивицата Газа преди 3 години. Междувременно в България им се ражда и син. [Прочетете за историята на Дерия и Ибрахим тук.](#)

**имената са променени*

Лицата на ФАР

Запознайте се с прекрасния екип на ФАР, който е в разширен състав от тази година, на нашата [интернет страница](#). Днес ви представяме по-подробно едно от лицата на ФАР – Виктория Сенник.

Виктория Стахова – Сенник

Виктория Стахова-Сенник е сътрудник на ФАР с украински и руски език във Варна. Виктория е от Украйна, град Мариупол. Работила е като преподавател в училище, но по-голямата част от живота си е работила в областта на рекламата, продажбите и промоциите. Войната я засяга директно. Бягайки от унищожения ѝ град, тя взема решение да помага на хората като нея. През май 2022 г. напуска Украйна и пристига в България, където започва да работи като доброволец, преводач от руски и от украински език. Работата на Виктория във ФАР е свързана с оказване на помощ на украински бежанци и мигранти в България.

[Прочетете цялото интервю с Виктория тук.](#)

Благодарност

SIGRID
RAUSING
TRUST

European
Network on
Statelessness

Iceland
Liechtenstein
Norway

**Active
citizens fund**

unicef
for every child

Екипът на ФАР благодари сърдечно на всички свои партньори, донори и съмишленици, сред които Върховният комисариат за бежанците на ООН в България, УНИЦЕФ България, International Rescue Committee, Европейската комисия, Sigrid Rausing Trust, Фонд Активни Граждани - България, Европейската мрежа за лица без гражданство, Столична община и подкрепящи граждани. Именно благодарение на тяхната подкрепа и съдействие ФАР реализира своята основна мисия и дейности за гарантиране на достъпа до права на практика и осигуряване на ефективна защита срещу произволното лишаване от права.